

2011 ve 2012 YILI ALACA HÖYÜK KAZILARI

Aykut ÇINAROĞLU*

Duygu ÇELİK

Ali GÜNEY

Kültür ve Turizm Bakanlığı adına yürütülen Alaca Höyük Kazıları 2012 yılında, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 27/06/2012 gün ve 142189 sayılı izinleri ile 22.07.2012–16.10.2012 tarihleri arasında yürütülmüştür¹.

2011 ve 2012 yıllarında gerçekleştirilen kazılara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, DÖSİMM, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Çorum Valiliği, Alaca Höyük Beldesi Belediye Başkanlığı, Alaca Höyük

---

* Prof. Dr. Aykut ÇINAROĞLU , Korkutreis Mahallesi Necatibey Caddesi Top İşhanı 40/10 06100 Sıhhiye – Ankara / TÜRKİYE . aykut_cinaroglu@hotmail.com
Duygu ÇELİK , Korkutreis Mahallesi Necatibey Caddesi Top İşhanı 40/10 06100 Sıhhiye – Ankara / TÜRKİYE .
Duygu.celik@aol.com
Araş. Gör. Ali GÜNEY, Bülent Ecevit Üniversitesi Ebebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Zonguldak/TÜRKİYE
aliguney@gmail.com

¹ 2012 yılı Alaca Höyük kazılarına heyet üyeleriyle birlikte Temsilci olarak, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarından Arkeolog Mustafa POYRAZ ve Niğde Müzesi uzmanlarından Arkeolog Hakan ERDOĞAN görevlendirilmişti. Kendilerinin uyumlu ve ilgili çalışmalarından dolayı bizlerin, kazıyı planladığımız bir biçimde sürdürmemize imkân ve kolaylık sağladıkları için değerli meslektaşlarımıza teşekkür borçluyuz. Kazı Çalışmaları Prof. Dr. Aykut ÇINAROĞLU başkanlığı, Prof. Dr. Zafer İLBARS başkan yardımcılığında yürütülmüştür. Hülya Çalışkan AKGÜL M.A, Duygu ÇELİK M.A, Ayşegül ERDEN ve Ali GÜNEY, arkeolog olarak görev aldılar. Arkeoloji bölümü öğrencilerinden Nazım Serkan BAL, Merve DİLEKOĞLU, Songül BEZGİN, Anıl VURAL, Tunahan KOYUN, Oğuzhan IŞIK kazılara katıldılar. Kazılarımızın restorasyon ve konservasyon işlemleri restoratör Abdurrahim ÇULHA tarafından yürütüldü. Kazılarımızda görev alan meslektaşlarımıza ve öğrencilere özverili çalışmalarından dolayı bir kez daha teşekkür ederiz.

Arkeolojik Kazı Çalışmalarını Geliştirme ve Destekleme Derneği, Yüksel İnşaat aynı ve nakdi katkı sağlamışlardır.²

2011 ve 2012 YILI ÇALIŞMALARI ŞU BAŞLIKLAR ALTINDA YÜRÜTÜLMÜŞTÜR

1. KAZI ÇALIŞMALARI

2. KONSERVASYON VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI

- a.** Taşınmaz kültür varlıklarının konservasyon, konsolidasyon ve küçük onarım çalışmaları,
- b.** Taşınır kültür varlıklarının konservasyon, konsolidasyon ve restorasyon çalışmaları.

3. ETÜDLÜK DEPOSU TASNİF VE DÜZEN ÇALIŞMASI VE KORUMA ÖNLEMLERİ

1. KAZI ÇALIŞMALARI

GİRİŞ

2011 yılından sonra 2012 yılında, Höyükte, tek bir alanda çalışılmıştır. Ancak topografik haritadaki karolaj sisteminde bu çalışma alanı 5 ayrı açma olarak isimlendirilerek kazı çalışmaları yürütülmüştür.³ (**Harita 1a-b**)

---

² Bu seneki en büyük mali destek, geçen senelerde olduğu gibi, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından sağlanmıştır. Ayrıca Çorum Valisi Sayın Sabri BAŞKÖY, Alaca Höyük Beldesi Belediye Başkanı Sayın Rıza BEK kazıya sağladıkları aynı destek 2012 yılında da devam etmiştir. Yerel yöneticilerimize bir kez daha teşekkür ederiz. Yüksel İnşaat A.Ş. bu yıl kazımıza etütlük deposu yaptırmıştır. Alaca Höyük Arkeolojik Kazı Çalışmalarını Güçlendirme ve Destekleme Derneği kazı ekibinin işe masraflarını karşılamıştır. 2012 yılı Alaca Höyük Kazılarına katkıda bulunan tüm kurum ve kuruluşlara duyarlılıklarından dolayı heyetimiz adına teşekkürlerimizi ve saygılarımızı sunarız.

³ 2012 yılında yeni karolajlama sistemiyle Höyük 50x50 m karelere bölünmüş, 50 metrelik alanlarda ise tekrar 10 metrelik alanlara bölünmüş ve alanlar yatayda harf, dikey de ise rakamla yeniden adlandırılmıştır. Höyük'te 1. Derece sit alanı olan aşağı şehirde höyüğün güneyinde yer alan aslanlı kapı olarak adlandırılan alanda daha önceki yıllarda çalışmalar yapılmıştı. Ancak burada aşağı şehir olarak bilinen alanda (Şu andaki şahız arazisindeki

Bunlardan H4(24) açması 10x10 m ölçüsündeydi. H4 (25), H5 (4), H5 (5), H4 (19) açmalarında ise, daha önceki kazılarda açığa çıkan yapılar nedeniyle, daha küçük boyutlarda çalışılmıştır. H4(19) açmasının 8 m' lik kısmı ise 2011 Yılında açılan blokaj ile kaplıdır.**(Resim 1)**. Bu nedenle bu açmanın 2X10 m' lik alanında, seviye inme çalışmaları yapılmıştır.

2011 yılında, önceki dönem kazılarında Höyüğün kuzeyindeki Hitit İmparatorluk Dönemine tarihlenmiş blokajlı alanda **H3(24)** açmasında yapılan kazı çalışmalarında, mevcut olanlara ek olarak çok sayıda dağınık halde duran büyük orthostatlar bulunmuştur. Yeni kazılarda açığa çıkartılan bu orthostatlardan bazılarının boyutları 193 cm. gen. x 55cm kal. x 80cm uzl., 199 cm gen. x 67 cm kal. x 126 cm uzl., 135 cm gen. x 60 cm kal. x 88 cm uzl. **(Resim 2)** ölçülerindedir.

Alanın güneyinde H4 (24) açmasında yapılan kazılarda da aynı türden büyük orthostatlara rastlanıldı. Bunlar 223 cm gen. x 65cm kal. x 76 cm uzl., 104 cm gen.x 70 cm kal. x 95 cm uzl. ölçülerinde olup çok dağınık olarak gün ışığına çıkartılmıştır.

2012 Yılında çalışılan alanlarda da, önceki yıllarda olduğu gibi, yapı zeminin yoğun bir taş yığını ile blokaj oluşturulmuş ve orthostatlar bu yığının üzerine yerleştirildiği anlaşılmıştır. Eski kazılarda açığa çıkartılan büyük ortostadlar, 2011 ve 2012 de tespit edilen ortostadlar da, monumental bir mimarinin parçalarıdır. Ancak bunların, düzenli bir mimariye bağlanabilmesi, bu aşamada mümkün olamamıştır

H 4 (24) AÇMASI

H 4(24) açmasının kuzey doğusunda yoğun olarak görülen taş yığının bir binanın enkazı olduğu anlaşıldı.. Bu bina enkazının 2012 Yılındaki temizlik çalışmalarında, küçük bir yangın alanı tespit edildi. Burada çok sayıda Hitit Dönemi amorf seramikleri ve iki adet tezgâh ağırlığı ve bir adet

---

tarlalarda) sıralı halde bulunan taş dizileri, mevcuttur. Bunlar aslanlı kapının bulunduğu konumla bir aks oluşturmaktadır ve bulunan bu yapı kalıntıları da haritaya eklendi. 2011 yılında. XLII-XLVI/48-50 3 NO'LU AÇMA, XLII-XLVI/50-52 4 NO'LU AÇMA olarak adlandırılan alanlar 2012 yılında yeni sistem ile H4(5), H4 (25) H5 (4), H5 (5), H4 (19) olarak isimlendirildi.

mühür baskılı kap parçası ele geçti (**Resim 3a-b**). Bu baskılı parça kalın bir kaba ait seramik parçası olup 10.2 cm x 7.2 cm genişliğe ve 2.9 cm cidar kalınlığına sahiptir. Üzerinde aynı mühürün iki baskısı vardır. Her iki baskıda tam olarak korunmamıştır. Bu mühür baskıların korunan çapları sağdaki 2.1 cm ve soldaki 2.7 cm ölçülerindedir. Baskı daire şeklinde olup merkezde yine küçük bir daire oluşturulmuştur. Merkezde bulunan bu dairenin içerisinde hiyeroglif yazı ile yerel bir prensin adı, kazımız filologları Prof. Dr. Belkıs DİNÇOL, Yrd. Doç. Dr. Metin ALPARSLAN ve Yrd. Doç. Dr. Meltem DOĞAN ALPARSLAN tarafından okunmuştur. Mühür baskılarında, büyük ve küçük daireler içinde 7 figür görülmektedir. Bunlar arasında ellerinde su fişkıran tanrıya benzeyen bir tasvir vardır. Bu tanrının önünde, elinde bir nesne taşıyan kanatlı bir tanrı tasviri ve sivri külahlı bir tanrı da görülmektedir Eski Dönem Kazılarında da aynı mühür baskısını taşıyan bir seramik parçası da ele geçmiştir.⁴

Yine aynı alanda devam eden seviye inme çalışmalarında, iri büyük taşlarla inşa edilen bir kanalın küçük bir bölümü açığa çıkartıldı (**Resim 4a-b, Çizim 1**). Hitit kültür katına ait olan bu kanal, alttaki Eski Tunç Çağı katmanını doğal olarak tahrip etmiştir. Kanalın, yukarıda konu edilen blokajın altına doğru devam ettiği anlaşılmıştır. Bu kanal H4(19) ve H4(24) açmasına doğru kuzeyden güneye doğru bir eğimle ilerlediği açıktır. Kanalın üzerinde, çok yoğun bir taş birikintisi temizlenmiştir.

H4 (24) ve H 4 (5) açmalarında yer alan, 4 adet oda, 2011 ve 2012 yılı kazılarında açığa çıkartıldı. Birbiri arkasına sıralanan bu odaların duvarları ortaktır (**Çizim 2**). Odaların tabanları sertleştirilmiş topraktan olup üzerleri beyaz bir sıva ile kaplıdır. Oda 4 ve Oda 2 içerisinden ele geçen kapların büyük çoğunluğu çanak ve çömlek türünde seramiklere ait parçalardır. Bu odalarda çok sayıda çanak çömlek parçaları ele geçmiş olmasına rağmen, tümlenebilecek kap sayısı çok azdı. Oda 3 içerisinde ise testiler ele geçmiştir. Bunlardan 2 tanesi çökmüş bir tabanın üzerinde bulunmuştur (**Resim 5**).

---

⁴ H.Z. Koşay, 1966 Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Alaca Höyük Kazısı, 1937-1939'daki Çalışmalara ve Keşiflere ait ilk rapor, TTKY V-6, Ankara.

Daha derinden gelen ve ikinci bir tabanın üzerinde yer alan ancak çöküntü nedeniyle birbiri içine girmiş bu testilerden ALH-2011/1 envanter nolu olanı, Kültepe Karum 1b örneklerine benzer formdadır. Yuvarlak ağızlı, silindirik boyunlu, dışa eğik, açık dışbukey (Yumurta) gövdeli, yuvarlak dipli ve tek kulpludur. Alt gövdenin üçte ikisi kadar kırmızı astarlı ve perdahlıdır. Dip kısmı hamur renginde (Devetüyü) bırakılmıştır. Omuz üzerinde signe-royal baskılı bezeme ve bu bezemenin iki yanında kabartma çıkıntı vardır (**Resim 6**). Kültepe Karum 1b tabakası örnekleriyle aynı özellikte olup Alaca Höyük eski dönem kazılarında Eski Hitit ve Orta Hitit katlarında bulunan bu formdaki testilerden signe-royal baskılı olanının, 3a katında bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu tür baskılı testilerin Alaca Höyük'de, Assur Ticaret Kolonileri Çağı'ndan Orta Hitit Çağına kadar devamlılığın olduğu düşünülebilir.

Bu alanda 2012 yılında da kazı çalışmalarına devam edilince, seviye inme çalışmalarında bir kuyu tespit edildi. Kuyunun çapı 2.40x2.10 m. ölçülerinde ve 119 cm derinliktedir. Küçük bir bölümü korunmuş olan kuyu tabanının, beyaz sıvalı olduğu anlaşılmıştır..

Bu kuyunun içerisinde birbiri üstüne atılmış çok sayıda testi ve çanak çömlek parçaları ele geçti (**Resim 7, Çizim 3**). Bunlar arasında testiler yoğunluktadır. Bu eserlerin 13 tanesinin onarım işlemleri yapıldı ve envanterlik eser olarak müzeye teslim edildi (**Resim 8**). Kapların çoğu sıvı depolama amaçlı kaplar olup hepsinin ağız kenarları eksiktir.

Burada ele geçen seramiklerin repartuvarına bakıldığında; Yuvarlak ve gaga ağızlı testiler, çanaklar, tek kulplu maşrapaların kuyuya bırakıldığı anlaşılmıştır.

H4 24 açmasının kuzeyindeki seviye inme çalışmalarında oda 10 ve güneyinde oda 11 açığa çıkartılmıştır. Oda 10'nun duvarının tek sıra taş dizisi ile yapıldığı, oda 11'in duvarının ise iki sıra taş dizisi ile örüldüğü anlaşılmış olup her iki odanın tabanlarının sıkıştırılmış topraktan yapıldığı görülmüştür. Her iki odanın da batı köşeleri sağlam olarak ele geçmiş olup doğu köşeleri ise bir blokaj yığının altında tahrip edildiği anlaşılmıştır.. Her iki odanın içinde in-situ bir buluntuya rastlanmamıştır. Ancak oda 11 ile

aynı seviyedeki bir alanda 8. kuyu tarafından tahrip edilen kısımda ele geçen bir adet Suriye şişesi ve pedestal kaideli meyvelik ile Eski Tunç Çağı çanak parçaları ile birlikte ele geçen idoller ve küçük buluntular da, alanı tarihlendirmemize yardımcı olmuştur.

Aynı alanda seviye inme çalışmalarına devam edilmiş ve bu alanda doğu-batı yönünde uzanan yanmamış ahşap kalıntıları, farklı noktalarında tespit edilmiştir. Bu ahşaplardan sağlam olan bölümlerden analiz için örnekler alınmıştır. Ahşaplar ile birlikte aynı seviyede bağımsız duvar parçaları da tespit edilmelerine karşın bunların, ahşaplar ile bağlantıları saptanamamıştır.

Bulunan ahşaplarla birlikte çok kaba Eski Tunç Çağı erken seramik örnekleri, yoğun bir şekilde, Geç Kalkolitik seramikleri ile birlikte karışık olarak gelmeye başlamıştır (**Resim 9**). Ayrıca bu alanda, oldukça kaba ve elde şekillendirilmiş bir adet minyatür kapta bulunmuştur. Bu seramik parçaları arasında daha önce yıllarda açığa çıkartılan Kalkolitik Dönem meyveliklerde olduğu gibi, Kalkolitik Çağ için tipik özellikte olan kaidesi açık oyma bezekli meyvelik parçaları da ele geçmiştir (**Resim 10**).

H4 (5) AÇMASI

H 4 (5) açmasında oda 3 ve oda 4'le aynı seviyede ve bu odaların güneyinde açığa çıkartılan bir taban üzerinde bir kaç cüruf parçası, bir adet pota, iki adet taş balta, bronz obje, ezme taşları, bir adet havaneli ve 2 adet bronz iğne ele geçmiştir (**Resim 11**). Bu cüruflardan alınan parçalar, incelenmek üzere Çorum Müze Müdürlüğü'nün koordinesi ile Sayın Ergun Kaptan'a Türkiye'de yapılacak analizleri için teslim edilmiştir. Bu analizlerin sonucuna göre;

H4 (5) açmasında 2011 ve 2012 yılı kazı sezonunda ele geçen bu metalürjik buluntularla birlikte ele geçen küçük eserler, Alaca Höyük kronolojisinde II kültür katı 4. yapı katında Assur Ticaret Kolonileri Çağı sonu ve Eski Hitit Başlı olarak tarihlendirilen aralıkta yer almaktadır.

2011 ve 2012 yılına ait kazı buluntularından etüdlük cüruf ya da amorf metalimsi 7 adet kalıntının, X-RF spektrometresine ait en son

programla analizleri yapılmıştır. Ayrıca ele geçen Alh-2012/2 envanter nolu küçük bir pota kalıntısında incelendi. Sonuç olarak Alaca Höyük'e ait irdelenen demir cevheri (Hematit) metalürjisini içeren buluntular, ait oldukları dönemlere göre, başarılı sayılan çalışma ürünleridir.⁵

Ergun Kaptan tarafından incelenmiş olan diğer bir malzeme ise, pişmiş topraktan yapılmış bir mini potadır (**Resim 12**). Bu küçük pota deforme olmuş dairesel görünümündedir. İçten içe uzunluk 5 ve 7 cm'dir. Tutamağı ve akıtacak yeri vardır. Tutamağın bulunduğu taraftaki pota içinde yer yer yeşil renkli 1.03 cm uzunluğunda ve 0.4 cm eninde olan eritmeyle ilgili metal kalıntı izleri gözlenmektedir. Ayrıca potanın üst kenar kalınlığında milimetrik gözenekleri olan olasılıkla cüruf kalıntısı izleri vardır.

Ele geçen cüruflarla birlikte taban üzerinde parçalanmış çanak çömlekler de bulunmuştur. Yine aynı alanda Hitit tabakasına ait oda 3'ün duvar kalıntısının kaldırılması sırasında bir bağımsız duvar parçası altından kistli bir toprak yığını tespit edildi ve bu yığının içinde ev modeli şeklinde bir kap parçası ele geçti (**Resim 13**).

H 4 (5) açmasının güneyinde yapılan kazı çalışmalarında, birbiri üzerinde yer alan farklı mimari evreleri temsil eden bağımsız duvar parçaları ve taban kalıntıları görülmüştür.

Bu alanda 3 adet yuvarlak planlı, tabanları beyaz sıvalı silo ele geçmiştir. Bu silolardan 3 nün de yarısı korunmuş olsa da yapının planı hakkında daha sağlıklı bilgi vermektedir. Silo 1 ve 2'nin duvar taşları siloların içine düşerek yığılmış biçimde tespit edilmiştir. Silo tabanları üzerinde ele geçen seramik parçaları, Eski Tunç Çağına tarihlenmektedir. Ayrıca silo 3'de bir Hitit Dönemi kuyusu tarafından tahrip olmuştur (**Resim 14**).

Yine aynı alanda yapılan seviye inme çalışmalarında bağımsız halde çok sayıda taban kalıntısı açığa çıkartıldı. Eski Hitit yapı kalıntılarının altına doğru ilerleyen 1m'lik dolgu altından büyük bir taban açığa çıkartıldı. Taban

---

⁵ Ergun Kaptan, Alaca Höyük'te 2011 ve 2012 yılı kazısındaki Bazı Metalurjik Buluntular, Mayıs 2013

üzerinden ele geçen seramik parçaları Eski Tunç Çağı seramikleridir. T10 batısında ve aynı seviyelerde tespit edilen 1 numaralı silonun altından gelen T16 üzerinde, yine Eski Tunç Çağı seramikleri bulunmuştur. Bu tabanlar üzerinde ele geçen seramiklerin oldukça kaba özellik gösterdikleri saptanmıştır. Bu tabanların taban 16 ile aralarında 42 cm bir kot farkı vardır. Bu nedenle 19,20 ve 21 nolu tabanlar daha eski olmalıdır (**Resim 15, Çizim 4**). Taban 19 üzerinde ele geçen seramik parçaları da oldukça kabadır. Ayrıca Taban 20 üzerinden de bir adet çaydanlık parçası ele geçmiştir.

Höyüğün genelinde her kültür katında ele geçen mimari unsurlar kuzeyden güneye bir eğim yapmaktadır. Hatta Alaca Höyüğün antik Dönemlerinin sakinleri yapılarını, Höyüğün bu konumuna uygun olarak inşa etmişlerdir. 2012 yılında H4(5) açmasında ele geçen farklı evrelere ait Eski Tunç Çağı tabanları keskin bir inişle güneye yani Eski Tunç Çağı Bey ve Beyçelerinin mezarların bulunduğu alana doğru çöküntü yapmıştır. Bu Eski Tunç Çağı kalıntılarının üzerine inşa edilen Hitit Dönemi yapıları ise, 1 m'lik güçlü bir dolgu ile desteklendikten sonra inşa edilmişlerdir.

19, 20 ve 21 nolu tabanların altından daha eski bir evrenin yapı kalıntısına rastlanmıştır. Bu yapı kare planlı 2,80x1,70 m ölçülerinde bir odadır. 2012 Yılı çalışmaları bu seviyede sonlandırılmış ve gelecek yıl kazılmak üzere gerekli çalışmalar tamamlanmıştır.

H 4 (19) AÇMASI

Höyüğün güney doğusunda H (4) 24 açmasının kuzeyinde bulunan açma 2x10 m ölçülerindedir. Açmanın doğu alanında yapılan çalışmalarda blokajına içinde küçük bir duvar sırası tespit edilmiş ve bu duvarın üzerinde dar bir alan da kerpiç kalıntısı mevcuttur. Alanın güneyine doğru yapılan kazı çalışmalarında T32 olarak isimlendirilen taban çok kötü durumda beyaz sıvalı ve şekilsiz bir yapıya sahipti. Bu tabanın çok küçük bir kısmı korunmuştur. Bu tabanın belgelendirme işlemleri yapıldıktan sonra kaldırılıp seviye inme çalışmaları yapılmış ve altta kırmızı kistli bir toprak taban şeklinde devam ettiği gözlemlendi. Bu alan güneyden kuzeye doğru bir

eğimle yükselmektedir. Burada bulunan odanın kuzey kısmının yukarıda değinilen blokaj tarafından tahrip edildiği anlaşılmıştır. Temizlik çalışmaları odanın korunan tabanı üzerinde, blokaj ve blokajın üzerinde de düzeltilmiş, üzeri bezemesiz orthostat tespit edilmiştir. Bu blokaj H4(24) açması ve H(4)19 açmaları içerisinde yığıntı halindedir ve düzenli bir şekil vermemektedir.

Açmanın batı alanında H (4) 24 açmasında olduğu gibi uzun bir süre seviye inme çalışmalarında boşluk gözlenmiştir.

Ancak, Eski Tunç Çağı kültür katını tahrip ederek inşa edilen görkemli su kanalı, bu açmada batı alanında da devam etmekte olup blokajın altına doğru izlerinin varlığı saptanmıştır.

H4 19 açmasında yanmış kerpiç yığıntılarının altından 53.cm dolgu topraktan sonra ikinci bir yangın tabakasına rastlanılmıştır. Bu yangın tabakasının içerisinden yoğun bir şekilde Geç Kalkolitik kap parçaları ele geçmeye başlamıştır (**Resim 16**).

Ayrıca H4(19) ve H4(24) açmalarında yer yer seviye inme çalışmalarının yapıldığı kısımlarda Geç Kalkolitik kap seramikleri ile birlikte 2 adet kabartmalı kap parçası bulunmuştur. Bu kabartmalı kapların içerisinde **Resim 17'** da görülen kabartma, Eski Tunç Çağı seramikleri üzerinde kabartmalı insan figürü betimlemelerini andırmaktadır. Ancak, **Resim 18'** de görülen sürüngen bir hayvanın kabartması ise, erken dönem özelliklerini yansıtmaktadır. Seramik üzerindeki figürin işleniş tarzı ve seramiğin oldukça kaba işçilik göstermesi bu malzemenin, Alaca Höyük için yeni ve farklı özellikler yansıtacağına işaretidir.

2012 Yılı kazı çalışmalarında Kalkolitik özellikte amorf parçaların geldiği seviyede, bunları mimari bir tabakaya bağlamak mümkün olmamıştır. Bu sebeple 2013 yılı kazı çalışmalarında gerekli mali olanaklar sağlandığı takdirde, alanın bu seviyelerinde yapılacak kazılar ile ele geçen buluntuların tabakalarının tespit edilmesine çalışılacaktır. Bu bağlamda, daha geniş alanlarda yapılacak çalışmalarla, Alaca Höyük'ün bilinen erken

dönem kronoloji çalışmalarının daha da açıklık ve derinlik kazanacağı düşüncesindeyiz.

4. H (4) 25

Bu açma, Höyüğün güney-doğusunda H (4) 24 açmasının doğusunda kalmaktadır. 2x10 m'lik alanda yürütülen çalışmalarda, büyük boyutlu düzeltilmiş orthostatların tespit edilmesiyle açma 10x10m ölçülerinde genişletilmiştir.

2011 yılında da açığa çıkartılan blokajın üzerinde düzeltilmiş ve bezemesiz orthostatlar tespit edilmişti. Bu nedenle 2012 yılı kazı çalışmalarında açığa çıkartılan ve mevcut durumda olan orthostatların, mabet-saray olarak tanımlanmış monümental yapının batı kanadındaki bölümüne mimari bir bütünlük verip vermediğini araştırmak için, çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ancak bu mimarlık kalıntılarının, bir yapı ile bağlantılı olup olmadığı saptanamamıştır.

2. KONSERVASYON, KONSALİDASYON VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI

1. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Konservasyon, Konsolidasyon ve Küçük Onarım Çalışmaları

Alanda mevcut kalıcı mimari eserlerin doğanın ve ziyaretçilerin yaptığı tahribatlar, küçük onarım çerçevesinde her yıl olduğu gibi gerçekleştirilmiştir. Ancak sfenksli kapı kabartmaları ve sfenksler, doğanın tahribatından çok, ziyaretçilerin istemeyerek ya da isteyerek de olsa yoğun bir biçimde tahrip edilmesiyle karşı karşıyadır. Her geçen sene ziyaretçi sayısının artışı da dikkate alınırsa, bu tahribatların gittikçe ağırlık kazanacağı da açıktır. Bu nedenle, tedbir alınma zamanında geldiği kanaatindeyiz. Bu konuda, Boğazköy Yazılıkaya örneğinde olduğu gibi, bariyerler konarak ziyaretçilerin en azından, el ile temasları ve resim

çektirmek için orthostatların ve sfenkslerin üzerlerine çıkmaları engellenmiş olur.

2011 ve 2012 yıllarında açığa çıkartılan yanmış kerpiç kalıntıları ve taş temelli yapılar, önceki yıllarda açığa çıkartılan mimari unsurların korunmasında olduğu gibi üzerleri örtülerek, korunmaya alınmıştır

2. Taşınır Kültür Varlıklarının Konservasyon, Konsolidasyon ve Restorasyon Çalışmaları

Kazı evi bahçesinde bulunan eski müze binası kazı başkanlığımıza devredilmişti. Bu binada düzenlemesini yaptığımız tam donanımlı restorasyon ve konservasyon laboratuvarında, küçük eserlerin her türlü onarımları restoratörümüz Abdurrahim ÇULHA tarafından gerçekleştirildikten sonra eserler, teşhire konulacak şekilde Müzeye teslim edilmiştir.

3. ETÜDLÜK DEPOSU TASNİF VE DÜZEN ÇALIŞMASI VE KORUMA ÖNLEMLERİ

2012 yılında Alaca Höyük Kazı Evi bahçesinin bir bölümünde, etütlük eser deposu inşa edilmiştir. 2012 yılından itibaren etütlük eserler burada korunmaya alınmaya başlanmıştır.

Resim ve Çizim Listesi

- Res.1:2011Yılı Blokaj alanı
- Res.2: 2011 Yılı blokajlı alanın üzerindeki düzensiz orthostatlar.
- Res. 3a-b: Mühür baskılı kap parçası.
- Res. 4a-b: Hitit yapısına ait kanalın bir bölümü.
- Res. 5: 2011 yılında oda 3'ün içerisinde bulunan in-situ testiler.
- Res. 6: 2001 yılında bulunan testiler ve signe-royale baskılı testi.
- Res. 7: Kuyu 9' dan genel görüntü.
- Res. 8: Kuyu 9'un içerisinden gelen testiler
- Res. 9: Kalkolitik Dönem kap parçaları ve minyatür kap
- Res. 10: Kalkolitik Dönem meyvelik kaidesi parçaları.
- Res. 11: Bronz iğneler.
- Res. 12: Pota
- Res: 13: Ev modeli şeklinde kap parçası.
- Res. 14: Eski Tunç Çağı siloları.
- Res. 15: 2012 yılında açığa çıkarılmış taban kalıntıları.
- Res. 16: Kalkolitik Dönem kap parçaları.
- Res. 17-18: Kabartmalı kap parçaları.
- Çiz. 1: Hitit su kanalın farklı açılardan görüntüleri.

Çiz. 2: Açığa çıkarılan Hitit yapıları.

Çiz. 3: Açığa çıkarılan kuyunun genel görüntüsü.

Çiz. 4: Eski Tunç Çağı taban kalıntılarının genel durumu.

Har. 1a: Höyüğün yeni karolaj sistemine göre genel durumu.

Har. 1b: 2012 yılı çalışma alanları